

STOMATOLOGIYADA ZAMONAVIY DIAGNOSTIKA USULLARI

Alfraganus Universiteti Tibbiyot fakulteti

Stomatologiya yo'nalishi

1 - kurs talabasi Xolmurodova Manzura

Annotatsiya: Stomatologiyada to'g'ri tashxis qo'yish samarali davolashning muhim bosqichi hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalar rivojlanishi natijasida og'iz bo'shlig'i kasalliklarini aniqlashda yangi diagnostika usullari keng qo'llanilmoqda. Ushbu maqolada stomatologiyada qo'llaniladigan zamonaviy diagnostika usullari, ularning afzalliklari va klinik amaliyotdagi ahamiyati haqida ma'lumot beriladi. Rentgenologik tekshiruvlar, kompyuter tomografiyasi, lazer diagnostikasi hamda boshqa zamonaviy usullar tish va og'iz bo'shlig'i kasalliklarini erta aniqlash imkonini beradi. Zamonaviy diagnostika usullaridan foydalanish davolash samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: stomatologiya, diagnostika, rentgen tekshiruvi, kompyuter tomografiya, lazer diagnostikasi, og'iz bo'shlig'i kasalliklari.

Stomatologik kasalliklar inson salomatligiga jiddiy ta'sir ko'rsatadigan patologik holatlar qatoriga kiradi. Tish kariyesi, parodont kasalliklari, pulpit va periodontit kabi kasalliklar dunyo aholisida keng tarqalgan. Ushbu kasalliklarni samarali davolash uchun eng avvalo to'g'ri tashxis qo'yish zarur hisoblanadi. So'nggi yillarda stomatologiyada diagnostika usullari sezilarli darajada rivojlandi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida og'iz bo'shlig'i kasalliklarini erta bosqichda aniqlash imkoniyati paydo bo'ldi. Bu esa davolash jarayonini yengillashtirib, asoratlarning oldini olishga yordam beradi. Hozirgi kunda stomatologiyada klinik ko'rik bilan bir qatorda turli instrumental va laborator diagnostika usullaridan ham keng foydalanilmoqda. Diagnostika stomatologiyada davolash jarayonining eng muhim bosqichlaridan biri hisoblanadi. Tashxis qanchalik aniq qo'yilsa, davolash usuli ham shunchalik to'g'ri tanlanadi. Diagnostikaning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: kasallikni erta bosqichda aniqlash kasallik sabablarini

aniqlash patologik jarayonning darajasini baholash davolash usulini to'g'ri tanlash Zamonaviy diagnostika usullari yordamida tish to'qimalaridagi kichik o'zgarishlarni ham aniqlash mumkin. Stomatologiyada qo'llaniladigan zamonaviy diagnostika usullari; Klinik tekshiruv stomatologik diagnostikaning asosiy bosqichi hisoblanadi. Bu usulda shifokor bemorning og'iz bo'shlig'ini ko'zdan kechiradi, tishlar holatini, milk to'qimalarini va og'iz gigiyenasini baholaydi. Klinik tekshiruv quyidagi usullarni o'z ichiga oladi: ko'zdan kechirish palpatsiya perkussiya zondlash Bu usullar yordamida tish yuzasidagi kariyes o'choqlari, milk yallig'lanishi va boshqa patologik o'zgarishlar aniqlanadi.

Rentgenologik diagnostika stomatologiyada eng keng qo'llaniladigan instrumental tekshiruv usullaridan biridir. Rentgen yordamida tish ildizi, suyak to'qimasi va yashirin patologik jarayonlarni aniqlash mumkin. Rentgenologik tekshiruvning asosiy turlari quyidagilar: periapikal rentgen panoramik rentgen (ortopantomogramma) bite-wing rentgen bu usullar tish ildizlari, alveolyar suyak va yashirin kariyeslarni aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Kompyuter tomografiyasi stomatologiyada eng zamonaviy diagnostika usullaridan biri hisoblanadi. Bu usul yordamida tish va jag' suyaklarining uch o'lchamli tasviri olinadi. Kompyuter tomografiyasining afzalliklari: aniq va batafsil tasvir olish imkoniyati yashirin patologiyalarni aniqlash implantatsiya oldidan suyak holatini baholash Bu usul ayniqsa implantologiya, jarrohlik stomatologiya va murakkab diagnostika holatlarida qo'llaniladi. **Lazer diagnostikasi:** Lazer texnologiyasi stomatologiyada so'nggi yillarda keng qo'llanilmoqda. Lazer diagnostikasi yordamida tish kariyesining dastlabki bosqichlarini aniqlash mumkin.

Bu usulning afzalliklari: og'riqsiz tekshiruv yuqori aniqlik kasallikni erta aniqlash imkoniyati shuningdek, lazer diagnostikasi kariyes rivojlanish darajasini ham aniqlashga yordam beradi. Elektr odontodiagnostika pulpa holatini aniqlashda qo'llaniladigan usul hisoblanadi. Bu usul yordamida tish pulpasining hayotiyligi baholanadi. Elektr toki yordamida pulpa sezuvchanligi tekshiriladi. Bu usul pulpit va pulpa nekrozini aniqlashda muhim diagnostik ahamiyatga ega. Zamonaviy diagnostika usullarining afzalliklari Zamonaviy diagnostika usullaridan

foydalanish stomatologiyada bir qator afzalliklarni beradi. Ular quyidagilardan iborat: kasalliklarni erta bosqichda aniqlash davolash jarayonini samarali tashkil etish asoratlarning oldini olish bemor uchun xavfsiz va qulay tekshiruv. Shuningdek, zamonaviy texnologiyalar stomatologik davolash sifatini oshirishga yordam beradi.

Xulosa:

Stomatologiyada zamonaviy diagnostika usullari og'iz bo'shlig'i kasalliklarini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Rentgenologik tekshiruvlar, kompyuter tomografiyasi, lazer diagnostikasi va boshqa usullar kasalliklarni erta bosqichda aniqlash imkonini beradi. To'g'ri va aniq tashxis qo'yish stomatologik davolash samaradorligini oshiradi. Shuning uchun zamonaviy diagnostika texnologiyalaridan foydalanish stomatologiya amaliyotida muhim o'rin tutadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduazimov A.A. Terapevtik stomatologiya asoslari.
2. Toshkent, 2019. Inoyatov Sh. Stomatologiya. Toshkent, 2021.